

Понад 2 тисячі пошкоджених та зруйнованих об'єктів: як минув рік у Білопільській громаді на Сумщині

Валентина Погорєлова

Вікторія Грамм

13 січня, 15:08

Примусова евакуація дітей, винищені села та російські удари — таким був 2024 рік для Білопільської громади на Сумщині. Детальніше про те, які саме села зазнали найбільших руйнувань, скільки підприємців лишилося у громаді та як загалом минув рік — розповів голова громади Юрій Зарко в ефірі Українського радіо Суми.

Яка була ситуація у Білопільці ?

Рік був дуже важкий через те, що мали людські жертви та великі руйнування. Це психологічно важко. Люди евакуювалися, також в цьому році ми мали примусову евакуацію наших дітей. Дуже незвично бути у місті, де немає дітей. Ми нікому не можемо побажати, щоб люди бачили місто без дітей.

Мешканці Білопільці під час евакуації з міста, Сумська область, 21 червня, 2024 р. Суспільне Суми

Білопільці не тільки виживали, а і забезпечували всі необхідні потреби своїм людям, хоча це було важко, тому що не тільки люди виїжджали, а ще й магазини, установи, заклади, банки, аптеки й все інше. Після кожного великого обстрілу у квітні і травні дуже багато людей виїздило. Потім був час, коли можна було пів за пів години побачити лише одну-дві людини в місті. І навіть машини проїжджі боялися проїздити містом. Могли снаряди чи бомби падати просто серед проїжджої частини.

Білопільці, липень, 2024 р. Суспільне Суми

Згодом ситуація дещо стабілізувалася, коли вже була нова хвиля бомбардувань і обстрілів. І тому зараз все поставлено на таку на довгу паузу. Наразі це лишається проблемою. Більшою мірою це стосується банківських та деяких соціальних послуг, які забезпечувала не міська рада, а районні чи обласні служби.

Дуже багато руйнувань у Білопільці?

Звичайно. Просто наші служби швидко все прибирають. Коли, наприклад, в центр міста прилетіло і були зруйновані всі магазини. В місті немає жодної вулиці, куди б не "прилітало", чи артилерія, чи міни, чи КАБи. Тобто всі райони абсолютно були пошкоджені.

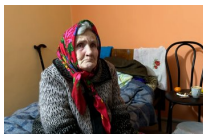

Наслідки обстрілу Білопілья серпень 2024 рік. Суспільне Суми

Коли була найстрашніша фаза для Білопільської громади ?

У квітні, травні та частково у червні. Практично у 2024 році було повністю винищено село Ободи, там лишилось близько 2-3 людей. Також у Павлівці лишились лічені одиниці будівель, практично немає вцілілих. Раніше там жила тисяча людей, зараз люди виживають.

Ще знищені Іскрисківщина та Рижівка. В Іскрисківщині залишилось близько 19 людей. Наразі ми не маємо точної інформації, тому що немає зв'язку з цими людьми. Там взагалі поганий зв'язок.

ЧИТАТИ ЩЕ

"Ні води, ні світла, ні газу, ні їжі.. оце ми так сиділи". Історії переселенців із Рижівки, що на Сумщині

Насправді у громаді ми маємо понад 2 тисячі об'єктів, які були або зруйновані або пошкоджені. Все можна відновити, якщо будуть люди, які бажатимуть повернутися. Частково є будинки повністю зруйновані. Частково будинки, які просто підлягають ремонту. Але скільки буде діяти програма її "еВідновлення", це ми зрозуміємо тільки коли буде мир. Але в умовах війни ми розуміємо, що ніхто відбудовуватися не буде.

За рахунок чого виживає громада ?

Умовно, якщо раніше у громаді була тисяча підприємців, то зараз близько двох десятків. Більшість або виїхала у Суми, або закрила свої справи. Купівельна спроможність впала до нуля.

Дуже переживали, що тільки до 9 місяців нам дасться вижити від потреби по зарплаті. Дещо допомогла держава, що частково дозволило виплатити зарплати. 2024 рік завершувався без кредитної заборгованості.

Також одногосно прийняли бюджет на 2025 рік. Ми не можемо вплинути глобально на ситуацію в державі, але зараз, можна сказати, стосовно громади є впевненість. Це практично ті самі кошти, які були у 2023 році. Як правило, це для утримання бюджетних установ, освітніх, медичних закладів, міськради. Також бюджетним організаціям необхідна підтримка з виплатою комунальних платежів.

Юрій Зарко. Фото: Суспільне Суми

Зараз дуже важка ситуація з нашим водоканалом, бо маємо велику собівартість підйому води. Для того, щоб не підвищувати тариф, ми зараз компенсуємо різницю тарифів. Міська рада відшкодовує близько 34 гривень за кожен куб води. Якщо було 64 гривні, то нам ставили, мабуть, 94 гривні. Ми підняли тариф на 50%, але для людей не збільшували. Також компенсуємо по тарифах з тепlopостачання.

У 2023 році ми дуже велику цифру заклали на заходу з оборони, на допомогу ЗСУ, на утримання ДФТГ. Я думаю, перерахунку на душу населення у нас, мабуть, одна з найбільших цифр по області. Це понад 20 мільйонів.

Зараз ще новий виклик, коли вимагається, щоб мінімальна заробітна плата була не менше 13 800 гривень, наприклад, у працівників водоканалу, які припадають на мобілізацію. Тобто, ще треба підвищувати заробітну плату, це означає, що ще повинен вирости тариф, але аналогічно ми не можемо допустити підняття тарифів, тому ми знову беремо на себе відшкодування цього тарифу своїм коштом.

Наслідки обстрілу Білопілья серпень 2024 рік. Суспільне Суми

Потягне це ваш бюджет?

У нас немає іншого виходу. Будемо на чомусь іншому максимально економити. Люди повинні отримувати послуги, підприємства повинні працювати. Дуже просто вбити підприємство. Важко буде потім відновлювати, але наше завдання – не допустити закриття підприємств.

Підприємці, які виїхали, залишили свою юридичну адресу за Білопільщиною?

Є різні ситуації. Ми кажемо, що багато приватних підприємців, я сподіваюся, що частково з них, половина, як мінімум, з них все-таки лишила попередню реєстрацію. Сподіваюся, що частково наші підприємці платять податки в нашу громаду.

Кому найбільше доведеться затягти пасок, щоб водовідведення та водопостачання витримали ?

Менше буде зроблено доріг чи якісь ремонти доріг. Звичайно, що в цьому році не будемо робити ніякого нового будівництва. Я думаю, що у порівнянні з 2024 роком ніхто не постраждає.

Наслідки обстрілу Білопілья серпень 2024 рік. Суспільне Суми

Тобто, населення не відчує ваших проблем?

Будемо намагатися зробити так, щоб населення цього не відчуло. Бо ми ще ж точно не знаємо наскільки будуть підняті тарифи. Для покриття різниці тарифу нам потрібно 15 млн.

Те, що дає нам можливість 64% ПДФО, 4% з яких пішло на покриття різниці, це ми говоримо тільки за 4 млн. Тобто, за ті, що 11 млн в нас — ми не розуміємо, де брати кошти, щоб покривати різницю в тарифах.

У вас найбільший тариф у вас найбільший по області?

Останній місяць не слідкував, які тарифи в інших громадах. У нас є свій нюанс. Чим менше споживачів, тим більший тариф. Це такий закон. Тому що, умовно, подати багатопверхівку, навіть беремо 16-поверховий будинок в Сумах, це аналогічно, що пів району, пів міста. Але ми розуміємо, чи це 5 квадратних кілометрів, чи це 300 квадратних метрів.

Тобто, собівартість одного куба в десятки разів менша, ніж у нас. Додатково нюанс, що сам горизонт водоносний знаходиться дуже глибоко. Ми частково беремо навіть 500 метрів, 540 метрів.

Це свердловина артезіанська. Цю воду треба подати на 40 метрів вгору, де знаходиться центр міста. Якщо, можливо, в інших береться вода із верху, подається вниз, то тут треба потужні насоси, щоб постійно працювали і подавали воду вгору. А це додаткове навантаження, звичайно, на енергію, на бюджет. Тобто, тут є свої нюанси, які пов'язані з нашим ландшафтом та рельєфом.

Наслідки обстрілу Білопілья серпень 2024 рік. Суспільне Суми

А ви зверталися до обласної адміністрації, до керівництва, щоб допомогли вам перекрити прогалини в бюджеті ?

Наразі є формула, що передбачена для подібних громад, але вона не передбачає особливі потреби. Воно не компенсує наші нюанси, як специфіка водозабезпечення. Але наразі немає таких кричущих проблем, що не дають можливість далі нормально жити.

Маєте плани на наступний рік якісь амбіційні?

Амбіційних, мабуть, ні. Проте не допустити погіршення ситуації. Все-таки робити все можливе і неможливе для того, щоб люди трошки поверталися і бачили, що місто живе, у міста є майбутнє.

І готуватися до відновлення. Шукати співпрацю з партнерами, міжнародними партнерами, з нашими побратимами. Далі вже бути готові, коли настане мир, щоб були готові ми до роботи з відновлення громади.

У новому році бажаю вірити в краще, не робити помилок. У будь-якому разі українці непереможні. Ми не боїмося труднощів. І зробимо краще, ніж було раніше. Відновимо, для того, щоб люди повернулися в вашу громаду, їх було набагато більше, ніж було до початку повномасштабного вторгнення. Люди – це наше все. Діти – це наше все. І можна зробити чудове місто, але без людей, без дітей воно буде мертво.

Читайте Суспільне у Telegram та WhatsApp.

Долучайтесь до нашої спільноти у Viber

Підписуйтеся на наш Instagram

